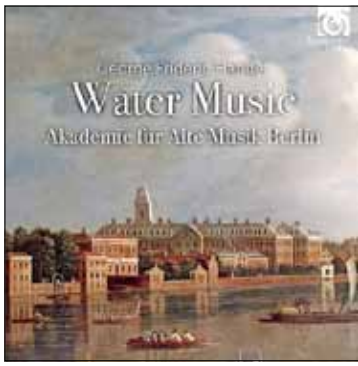

CD KLASSIEK

Feestmuziek

Georg Friedrich Händel

Tijdens de warme dagen van dit vroege najaar luisterden we met groot genoegen naar een bijzonder verkwikkende versie van Händels *Water Music*. Nu staat dat werk al bij vele orkesten op het programma, waardoor je soms het gevoel krijgt dat bepaalde muzikanten het beschouwen als een niet aan te ontkomen plichtwerk voor een vervelend examen. Niets daarvan in deze spitante versie door de Akademie für Alte Musik Berlin, een orkest dat nog in de DDR-tijd van start ging. Akamus, zo heet de academie in de omgang.

Georg Friedrich Händel was Duitser en lutheraan, werd in Italië (1706-1710) op handen gedragen, maar bracht wel het grootste deel van zijn loopbaan door in Londen. Vandaar ook de schrijfwijze George Frideric Handel. Hij genoot er de steun van Queen Anne en haar Hannoveriaanse echtgenoot King George I. Voor hem was het dat Händel in 1717 de *Water Music Suite* componeerde. De vaak in één adem daarmee genoemde *Music for Royal Fireworks* is van veel latere datum (1749).

De watermuziek ging in première op een koninklijk 'uitje' op de Thames op 17 juli 1717. Dat Händel zich daarmee op een muzikaal presenteerblaadje wilde aandienen bij de nieuwe vorst, is vrome legende. Beiden kenden elkaar al uit Händels diensttijd als *Kapellmeister* aan het hof in Hannover. Overigens bestond in Hamburg en Hannover al de gewoonte om feesten op het water op te luisteren met zogenaamde *Kapitänsmusiken* (onder meer Telemann deed dat) en importeerden Händel en ex-keurvorst Georg dat gebruik in Londen.

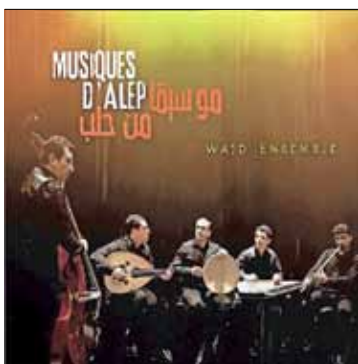
De vertolking door de Akademie is energiek en in zekere zin ook 'Duits'. Hun uitvoering klinkt niet als een louter aangenaam maar voorts onbelangrijk werkje om het spelevaren mee op te vrolijken. Neen, deze versie heeft body en présence. Van louter divertissement dus naar een soort beleidsverklaring. Het blijft echter uiteraard heerlijke barokmuziek, met schallende hoornen en trompetten in volle glorie. Duits vakwerk tot in de puntjes. Of hoe een historisch correcte interpretatie op originele instrumenten een grijsgedraaid werk opnieuw gloed en glans verleent. (JC)

George Frideric Handel, *Water Music*, Akademie für Alte Musik Berlin, harmonia mundi, HMC 902216, 23 euro.

CD WERELDMUZIEK

Staat van beleg

Ensemble Wajd

Het ensemble Wajd werd speciaal samengesteld voor de editie 2015 van het muziekfestival van Musiq'3, de klassieke zender van de Franstalige omroep RTBF. De leden zijn vijf Syrische vluchtelingen, muzikanten die recentelijk in Europa neerstreken. Ze brengen een programma dat is opgedragen aan – hoe kan het ook anders – de vrede.

Onder de noemer Muziek uit Aleppo horen we voornamelijk sjiiitische muziek die gebruikt wordt tijdens rituelen om in extase te geraken. Dat is wat vreemd, want de overgrote meerderheid van de bevolking van de vandaag nog immer belegerde stad Aleppo bestaat uit soenniti-

sche moslims. Eén op de vier van de inwoners is (of beter was) orthodox christen. Daarmee was Aleppo een van de steden in het Midden-Oosten met de grootste concentratie christenen. Hoe dan ook, de stad was een brandpunt van handel en cultuur.

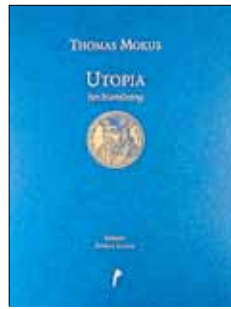
Khaled Alhafez zingt de bezwerende liederen, Tammam Alramadan speelt ney, een uit Perzië afkomstige fluit. De oud is dan weer hét instrument van de klassieke Arabische muziek en wordt gespeeld door Tarek Alsayed Yahya. De qanun tenslotte is een op het hakkebord gelijkend snaarinstrument. Voor liefhebbers van de klassieke muziek uit het Midden-Oosten, deze. (EDS)

Music from Aleppo, Wajd Ensemble, OUT 685, 23 euro of 19 euro als je download van www.outhere-music.com.

BOEK CULTUUR

Politieke satire

Thomas More

Vijfhonderd jaar geleden, in 1516, rolde in Leuven bij drukker Dirk Martens het wereldberoemde boek *Utopia* van de pers. Onze term 'utopie' is rechtstreeks afkomstig van dat vreemde verhaal, neergepend door de Britse intellectueel, staatsman en martelaar Thomas More (1478-1535). Ter gelegenheid van die verjaardag organiseert M-Museum in Leuven een

herdenkingstentoonstelling met kunstige hoogtepunten van toen.

Wie heeft *Utopia* echter ooit gelezen? En hoe moet je het begrijpen? More schreef het werk in twee bewegingen in het Latijn van de humanisten, niet in zijn moedertaal, het Engels. Classicus Patrick Lateur vertaalde op vraag van het Dirk Martenscomité uit Aalst de sterkste stukken en plaats zijn vertaling naast de originele Latijnse tekst. Hij bloemleest vooral uit het tweede deel, waarin More vertelt over een ideaal, denkbeeldig eiland, Utopia. Die naam was bedacht door zijn vriend Erasmus.

Eigenlijk is het werk een sociale satire op toestanden in zijn eigen tijd. Om *Utopia* te begrijpen, moet je weten wat de klassieke filosoof Plato schreef, evenals de door More bewonderde Griekse satiricus Lucianus.

De grote vraag is hoe utopisch Thomas More zelf wel dacht. Was hij een soort van communist

of socialist? De Utopiërs hanteerden bijvoorbeeld een extreme tolerantie voor elkaars privégodsdiensten en gebruiken goud niet als kapitaal, maar enkel om vijanden in oorlogstijd af te kopen.

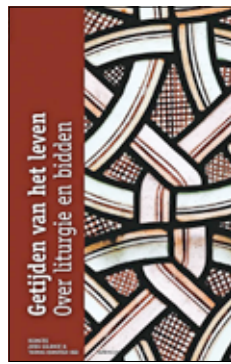
Deze uitgave presenteert Mores beroemde werk vooral als literaire fictie, niet als een politiek traktaat. Onbedoeld bracht het boek echter een nieuwe manier van denken op gang om de kloof te dichten tussen wat is en wat zou moeten zijn. (EDS)

Thomas Morus, *Utopia*. Een bloemlezing, vertaald en bezorgd door Patrick Lateur, uitgeverij P, Leuven, 2016, 18,50 euro, 68 blz., ISBN 978 94 91455 91 9.

BOEK KERK

Getijdengebed

Geldhof & Quartier

In het Nieuwe Testament wordt Lop een 36-tal plaatsen aange- maand altijd te bidden. Wat betekent dat? Er zijn diverse interpretaties, maar steeds gaat het

over het getijdengebed, dat door de monniken en monialen wordt gebeden en in verkorte vorm (het brevier) door alle geestelijken. Het bestaat vooral uit de psalmen en Schriftteksten.

Het Tweede Vaticaans Concilie hoopte dat het getijdengebed gebeden zou worden in de hele Kerk en wilde het loskoppelen van de monastieke levensstijl. In deze publicatie van de afdeling praktische theologie aan de KU Leuven buigen enkele kenners zich over wat ze „het kleine broertje” van de liturgievorming noemen. Er zijn bijvoorbeeld maar weinig parochiegemeenschappen waar het getijdengebed wordt beleefd.

Ook al biedt het getijdengebed een onuitputtelijke bron van wijsheid, het wordt nog te weinig beoefend in het 'reguliere' pasto-

raat. De artikels in deze bundel vertellen over de kracht die deze aloude gebedspraktijk meedraagt, evenals over de talloze contexten waarin het getijdengebed zich kan laten inplanten om vrucht te dragen. Het boek wil één grote uitnodiging zijn om het leven en de getijden nauwer bij elkaar te betrekken. (EDS)

Joris Geldhof & Thomas Quartier (redactie), *In Getijden van het leven*. Over liturgie en bidden, Halewijn, Antwerpen, 2016, 132 blz., 22,50 euro, ISBN 978 90 8528 384 3.

BOEK ACTUALITEIT

Drie in één

Guido Fonteyn

Jarenlang opereerde Guido Fonteyn als enige Vlaamse journalist vanuit Wallonië. Over de andere kant van het vreemde land België schreef hij meerdere werken. Drie recente titels werden gebundeld in een geschenkdoos. *Over de taalgrens*. *Van Komen naar Voeren* is het oudste werk van de drie en verscheen in 2009. Daarin vertelt Fonteyn het boeiende verhaal van de Belgische taalgrens. *Grensgebied*. *Van Voeren tot Sankt-Vith* uit 2010 verkent de oostelijke gebieden, beginnend waar de Frans-Nederlandse taal-

grens eindigt. *Vlaanderen, Brussel, Wallonië*. Een ménage à trois tot slot dateert uit 2014 en belicht vooral de historische banden tussen Walen en Vlamingen.

Guido Fonteyn is een rasverteller, maar corrigeert terzelfder tijd onze blik. Zo leren we in het derde deel dat het eerste idee om het land te federaliseren afkomstig is uit de koker van een walligantische intellectueel van omstreeks het jaar 1900, die vreesde dat de tweetaligheid de ontwikkeling van Wallonië zou belemmeren. Overigens, de naam Wallonië dateert pas uit de negentiende eeuw.

Uit de lectuur blijkt hoe complex België in elkaar zit en hoe er voortdurend met woorden en termen wordt gegoocheld om politieke belangen te verdedigen. Zo wordt het dialect van Voeren en omstreken Platdiets genoemd, wat een verwarring is met het Duitse dialect Plattdeutsch. In Voeren, en ook in de omliggende dorpen die vandaag behoren tot het Waalse Gewest, werd en wordt Geullands gesproken, het dialect uit Zuid-Limburg dat neigt naar het (in westelijk Duitsland gesproken) Ripuarisch, maar wel degelijk een Nederlands dialect is.

Wist u dat in mei 1940 honderden gezinnen in Duitstalig België een lidkaart van de nazipartij namen? Ook waren Duitstaligen niet zo Belgischgezind als vaak beweerd. Nadat de nazi's dienstplichtigen uit de regio inzetten bij de noodlottige Slag om Stalingrad en de streek zwaar te lijden had van het Ardennenoffensief werden de bewoners uit de kantons Eupen en Malmedy pas na 1950 overtuigde Belgen.

Een aantal thema's raakt Fonteyn meermaals aan. Zo is hij gefascineerd door de emigratie van Vlaamse boeren naar het Walenland. Hij ziet gelijkenissen tussen hoe zij door Walen werden behandeld en hoe wij vandaag omgaan met Marokkanen en Turken. (EDS)

Guido Fonteyn, *België*, Een ménage à trois, Epo, Berchem, 2016, 556 blz., 34,90 euro, ISBN 978 94 6267 079 2.